

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis ſextâ menſis Aprilis,
Anno Domini M. DCC. LII.

M. HIACYNTHO - THEODORO BARON,
Antiquo Facultatis Decano, Doctore Medico, Præſide.

An in curandâ ani fiſtulâ ferro præſtent cauſtica?

I.

STATIM ac pars inflammata ſuppuratum abit, abceſſus fit, pure intùs remanente, ulcus verò, ubi carcere fracto liber exitus patet purulento liquido, quâ data porta, fluenti. Sic ſemper ab abceſſu ulcus; conſequenter qualis abceſſus, tale ulcus: ſimplex dicitur ſi fundo æquali ſolidoque terminari conſtet; ſinuoſum contrà ſuffoſſis quoties pluribus cuniculis tanquam radicibus innititur ulcus. Aliud verò ſedulò obſervandum ulceris genus, fiſtuloſum dictum,

frequens ſanè nimis, attamen minùs quàm vulgò cenſetur. Sinuoſi ulceris genium apprimè mentitur, ſuperat verò, & longè pejus. Hoc peculiare gerit quod ulceris ora, imò & intùs producti hiatus callis incruſtantur. Nulla corporis pars impervia peſſimæ huic abceſſuum ſoboli, quæ tamen ante alias anum & circumjacentia aggreditur: hìc ubi caſtra habet, fiſtula anni vocatur; quo duntaxat nomine inſigniendum ſinuoſum ulcus ſimul ac calloſum ano viciniſve partibus inhærens.

I I.

CUM vix ac ne vix quidem morbus ullus, uno ſemper eodemque ſibi proprio indutus habitu, in ſcenam prodire ſoleat, nil mirum ani fiſtulam ſua ſubire diſcrimina. Eſſentialis itaque modò eſt, modò ſymptomatica; ſimplex vel compoſita; nunc recens adhuc & in germine veluti ſopita obſervatur, nunc evoluta, laceratâque jam cute, magis minuſvè pus fœtidum expuens vel externa circum ani labra vel in ipſiuſmet inteſtini cavum, undè tum dicitur fiſtula externè vel internè cœca; plerumque autem, dum vires acquirit eundo, monſtrum fit biceps pluribus & altis innixum pedibus. Prout autem altiùs anum obſidet, multiplicemque ſibi viam ſuffodit, major eſt; contrà, minor: ſic indole, formâ, ac ſede variat. Quidquid tamen ſit, cùm adjunctum ſibi ſemper comitem callum habeat ani fiſtula, ab ulceribus cæteris hæc undique loca haud raro infeſtantibus facilis eſt expeditaque illius diſtinctio; ſi potiſſimùm attendatur quòd in ulcere cancroſo, calloſa quidem pariter vulneris labra extrorſum invertantur, horridè ſemper inhiante malo, dum depreſſa potiùs in fiſtulâ videntur.

Jam verò pro efficiente mali causâ, ne compreſſionem nimiam contuſionemvè cogitemus, vetant plurima rationum momenta: 1°. Quòd mille inter equites, eâdem compreſſionis ſorte manente, vix unus fiſtulâ laboret. 2°. Quòd afficiantur fœminæ etiam delicatiores, quæ plumis non niſi mollioribus, flocciſque ſedem credentes, moleſtè unquam comprimi neſciunt. 3°. Quòd contuſio in parte molli, utcumque gravis ſit, abceſſum tantùm, ulcus, ſinuoſum ulcus ſi velis, vel etiam gangrænam, callum verò nunquam generare valeat: ac veluti ictus graviter mammis inflictus cui ſuccedit cancer, tanti hujuſce mali accelerans duntaxat ſeu determinans cauſa meritò habetur; ſic inter equitandum vel quolibet alio caſu quæcumque accidant ani, partiumvè adjacentium compreſſiones, his quidem determinari fiſtulam ani, effici verò nunquam credimus. Altiùs ſane inhæret malum, quod prævio tam fluidorum quam ſolidorum vitio referimus: horum nempè laxiorem textum, inertemque veluti tonum accuſamus; illorum autem pravam acredinis ſimul & craſſitiei indolem quâ concretiones lymphaticæ, ſanguiniſque ſtaſes lentè foventur. Unde fiſtula ani, morbus ſemper gravis; nec niſi inepti ægrorum adulatores, firmiorem ex tali hoſpite præſtari ſanitatem, polliceri audent.

I I I.

TUTA nunc inquiratur fiſtulæ ani medela. Statim adeſt audax agyrtarum cohors; mille & ſingula certis certiora offerunt remedia: abſit autem hìc Medicinæ ſacra, profanis miſcere velimus. Laboranti fiſtulâ una ſalus: eradicetur malum ferro vel cauſticis. Citiùs quidem ferrum agit; anceps verò maximè methodus, nec barbara minùs. Pronus enim volunt decumbat æger, clunibus diductis; tùm, ſi externè cœca fiſtula ſit, unâ manu intromittatur in anum digitus, qui inteſtinum, ulcus versùm, comprimat, dum ſpecillum al-

terâ manu fortiter in ulcus protruditur, uſquedum in ipſius cavum inteſtini penetret: ita ut pars morbida, tanquam veru, transfigatur. Deinde, ſpecillo in anſam incurvato, comprehenſa pars attrahatur, ſcapello amputanda. Hâc in operatione, quidquid gerit periculi dolor atrociſſimus, ægrotantis capiti minatur; nec ſatis, ut ansâ pars allevata tollatur, partes labe immunes æquè ac infectæ abraduntur; ſed quod pejus, directâ ſemper manu juxtà longum & profundum unici canalis quem amplectitur anſa, tàm collaterales cuniculi quàm profundiores, vel horum ſaltem extrema, ferrum ſæpiùs effugiunt; undè fiſtulæ alterius fons & origo. At dices: peractâ operatione, ſi quod intùs remanſerit callum, forficibus curvis ſecamus; vel cauſticis abſumimus cuniculorum extrema, ſi quæ reliqua apparent. Eſto: ſed horrendi cruciatus novi, nova ſemper operatio, ac methodus duplex; quibus tamen omnibus invitis, fiſtulam ſic ferro curatam iterum, ter, & quater renatam multiplex indixit experientia. Hâc itaque poſthabitâ methodo, ad cauſtica tanquam ad ancoram ſacram confugimus.

I V.

ADSIT jam fiſtulæ ani patiens: oculo & tactu exploranda mali ſedes; oleo poſteà illinitus in anum immittatur digitus qui partes leniter affricando percipiat an ulcus ſit, & quâ altitudine hæreat: indè levibus digitis, ab externo ad ulcus internum comprimendo, forma callorum tentanda. Quibus ſic cognitis, latè cooperiatur mali campus emplaſtro emollienti leviterquè ſuppuratorio, quod ſingulis diebus renovandum erit. Tum Medici eſt veram internis remediis curationem ordiri, certamque brevì præſtare. Cùm ſenſim Medicâ manu deductus æger ad operationis terminum tandem advenit, ſic proceditur: paratur lens cauſtica, ſimul perforatur emplaſtrum ita ut ſuper impoſitum tranſmittat cauſticum; tum ſic applicatur, ut abſumendæ parti foramen adamuſſim reſpondeat; additur extemplò lens cauſtica quæ in hoc foramine incluſa, ſuper addito emplaſtro, fortiter cogitur. Res ſic ſe habent per horas duodecim, quibus elapſis, nudatur eſchara. Quidquid dulce, & unctuoſum eſt, quale butyrum recens, ad illiniendum hìc locum habet; palmam tamen damus mundificativo de apio, quod ope penicilli combuſtæ parti admovendum, emplaſtro ſemper ſuper impoſito. Statim ac ceeidit cruſta, ſedulò obſervandum ulcus, quò veſtigiis omnibus prematur malum. Quot apparent cuniculi, his tot cauſticorum telis inſiſtendum, uſquedum tandem ad anum deveniatur: hic labor novus, cura major; cavendum enim ſedulò ne ſanum comburatur: eo fine in anum longa introducitur turunda, undique vel cerâ, vel mucilagine craſsè obducta; lateraliter ſulcus foditur in quo, gemmæ adinſtar in ſuâ palâ, cauſticum includendum; eo modo ut ex unâ parte anum poſſit impetere, cæteris in unguento ſepultis; ſic incolumis præſtatur anus, dum hujus pars duntaxat læſa abſumitur. Hâc ſalubri methodo fiſtulam ad extremas uſque radices proſequeris; malumque funditùs evertes, ſanâ nec conſtanti minùs ſucceſſurâ cicatrice: cujus conſequendæ gratiâ certò cum ſucceſſu decocta ex ſcordio & roſis rubris optimè depurato melli admixta, aqua aluminoſa ac veterrima vitæ aqua partibus æqualibus, in lotionis formam uſurpantur. Ultimo demum tempore, quò ſuis omnibus numeris abſolvatur opus, è Mechâ balſami aliquot guttæ ſuper adhibeantur. Id, ſolatium ægris haud leve, & Medico, in hâc praxi accidit quod vita tuta ſpondeatur; dolorum ſumma prudenter adeò deduci poſſit, ut pati quidem, excruciari verò nunquam contingat; & prout pars altera cauſticis abſumitur, pullulet parsprima citò rurſus generata; ſic, vulnere ſemper exiguo, parcitur doloribus, minùs dolet natura, nec vires proſternuntur.

V.

DUBIUM nunc maximum horum ne timiditas qui cauſticis abhorrent; an cauſtici tractandi inſcitia æquiori jure accuſanda ſit? Cauſticum exlex, inquiunt, remedium quod nullis ſubjicere regulis artem penès eſt; vel effrænum vel iners, nil aut nimis agit. Sciant nil in manu Medicâ exlex eſſe; venena ſæpè in ſalutem ægri pro nutu ſuo invertere Medicus novit. Nil comburit, niſi quod tangit cauſticum; nec niſi ratione ſuæ molis altè penetrat. Proprio fluidis jure, hùc verſùm ſemper labitur, ubi minor occurrit reſiſtentia. Quarè electionis huic præſcribe locum, vicinia ſedulò munias, tunc admoveatur, in ſede ſuâ cautè detinendum; ſic nec tua unquam falletur ſpes, nec injuriis locus erit. Si quæras nunc, aut pollicearis aliquod egregium cauſticorum genus, quod amicè carnes oſculando ſine moleſtiâ agat; cachinnum moves: cauſticum enim dulce, contextamque ſerico panno lanceolam, eadem pueris fabula narrat. Cætera inter cauſtica nobis arridet lapis cauſticus vulgaris. Pro doſi pollet virtus; fractâ minor, adauctâ major. Sic primò nudatur malum; varia dein obſidentur ipſius diverticula; hinc expugnatur ubique acriùs modò, modò lentiùs, & uſque tandem profligatur, quò ad extremum anguſtiæ coactum, comburatur. Incolumis interim, ſpectator veluti, perſtat æger, hilaris mente, florens viribus, ac vitâ ſanus. Quæ cùm tot tantaque commoda ferrum deneget, jure concludendum,

Ergò in curandâ ani fiſtulâ ferro præſtant cauſtica.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus - Renatus Marteau, Bibliothecæ Facultatis Præfectus deſignatus.	*M. Antonius le Camus.*	*M. Raymundus de la Riviere.*
M. Joſephus Lallemant, Cirurgiæ Gallico idiomate Profeſſor deſignatus.	*M. Claudius Bourdier de la Mouliere.*	*M. Ludovicus-Petrus le Hoc.*
M. Petrus Poiſſonnier, Profeſſor & Cenſor Regius.	*M. Petrus Arcelin.*	*M. Antonius-Ludovicus Guenault.*

Proponebat Pariſiis JOANNES-BAPTISTA BARJOLLE, Salmurienſis, Doctor Medicus Monſpelienſis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, Theſeos Auctor, A. R. S. H. 1752,

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1752.